Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 141. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ЧЕРВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 24, 1980 No. 141. VOL. LXXXVII.

Відбувся перший літературний вечір С. Караванського в Ню Йорку

Ню Йорк, Н.Й. (Л.Дражевська). — З нагоди виходу з друку першої збірки поезій Святослава Караванського „Сутичка з тайфуном", яку видали Українське Видавництво „Смолоскип" —ім. В.Симоненка і Об'єднання Українських Письменників „Слово", в суботу, 14-го червня, тут відбувся літературний вечір С.Караванського.

Святослав Караванський

Вечір відкрив літературознавець Григорій Костюк, почесний голова „Слова". Він сказав, що Об'єднання „Слово" духовно пов'язане з Святославом Караванським ще від часу його другого арешту 1965 року. Вперше Караванський був заарештований в лютому 1945 року і був ув'язнений в таборах примусової праці до грудня 1960 року . 1966 року Об'єднання „Слово" вислало листа в обороні заарештованих українських письменників, у тому числі і Караванського, до Міжнародної Амнестії, до ПЕН-клюбу (Світової Асоціяції Письменників) та до інших організацій. За ініціятивою „Слова" Святослава Караванського прийняли до ПЕН-клюбу.

Григорій Костюк закінчив свій виступ зверненням до поета: „Тепер ви можете писати так, як ви хочете, про що хочете. Можете писати для українського народу, якому ви з юних літ служили своєю творчістю".

Наступним промовцем був Осип Зінкевич, представник видавництва „Смолоскип". Він сказав, що 1967 року на Захід потрапила праця Вячеслава Черновола „Лихо з розуму", яка цього ж року була видана Першою українською друкарнею у Франції. З цієї книжки українці пожа межами України вперше довідались про Святослава Караванського.

А нагоди публікації першої книжки Святослава Караванського — „Сутичка з тайфуном" — Осип Зінкевич привітав автора не тіль-

(Закінгення на стор. 3)

ЗАХІДНІ КРАЇНИ РЯТУЮТЬ ТУРЕЧЧИНУ

Положення Туреччини погіршало до тої міри, що тільки масивна допомога Заходу може врятувати її. Протягом найближчого року будуть передані Туреччині фонди у висоті понад 3 більйони дол., щоб допомогти їй вийти з критичної ситуації. Крім цього европейські кредитори разом з американськими банками рефінансують довг і змінять платности у висоті 3,5 більйона долярів.

Така масивна фінансова допомога є зумовлена майже безнадійним положенням в Туреччині. Не лише турецька господарка, а головно промисловість не здібна вже на значніший підйом, але безробіття обняло 20 відсотків робочої сили, інфляція понад 80 відсотків річно, державна каса порожня й уже намає чим оплатити рахунків за нафтову ропу й нафтові деривативи, за штучні навози, без яких сільське господарство не може виживити країни, армія розпоряджає зброєю понад 30-річної давности, а у наслідок терозизму за останніх місяців згинуло около 1,700 осіб, а ранених статистика навіть не подає.

На ті понад 3 більйони допомоги складається 1,6 більйона дол., позики з Міжнародного Валютного Фонду і 2,2 більйона дол., з так званого „Турецького клюбу", тобто від західних держав, які дали Туреччині ті 2,2 більйона як позику. Окремою справою є кредити з приватних банків, які також мусять бути улягти рефінансуванню, тобто і сплати і відсотки, мусять бути облегчені, чи зменшені.

Згідно зі своїми обов'язковими нормами Міжнародний Валютний Фонд поставив Туреччині передумову відносно дальшої господарки, які включають обмеження субсидій для державних підприємств, які працюють з дефіцитом, обмеження публічних видатків, зменшення кредитів для приватного сектора, девальвація турецької ліри на 22 відсотки, обмеження дальших позичок за кордоном, знесення межі на відсотки від кредитів і створення умов вільного ринку.

КОНФЕРЕНЦІЯ У ВЕНЕЦІЇ ДЕКЛЯРУЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Венеція, Італія. — Очікувана з чималим неспокоєм на Заході конференція семи демократичних індустріяльних країн — ЗСА, Японія, Канада, Західня Німеччина, Англія, Франція, Італія — закінчилася спільним комунікатом. Напередодні конференції, коли президент Франції Жіскар д,Естен уже покинув Париж, совєтський амбасадор в Парижі прибув до палати Президента з листом від Брежнєва. Як було до передбачення Брежнєв у останньому моменті намагався посіяти незгоду серед учасників конференції.

У листі до президента Жіскара д,Естена Москва повідомляла про відтягнення деяких військових частин з Афганістану. Одначе не подала ні числа вояків, ні кільки залишилося ще, ані теж не гарантувала, що на зміну відтягненим частинам не будуть після конференції післані інші. В деклярації конференції у відповіді на це повідомлення сказано: „Ми прийняли до відома сьогоднішнє повідомлення про відтягнення деяких совєтських частин з Афганістану. Щоб це відтягнення було корисним вкладом у розв'язку афганської кризи, якщо воно буде потвердженим, мусить бути тривалим і продовжувалися аж до повного виведення совєтських військ". Таким чином генсек Брежнєв обійшовся нічим.

Деклярація конференції у Венеції зайняла виразну поставу до сучасної господарської кризи в світі: „... Ми свідомо приймаємо відповідальність створити умови для гармонійного й тривалого господарського росту. Але ми цього самі не можемо зробити: інші також мусять виконати свою ролю". І тут приходить важлива засаднича постава до совєтського проникання в світі й до намагань Москви підпорядковувати собі країну за країною: „Одначе сучасні умови вимагають від нас підкреслення, що наші зусилля принесуть плоди, якщо ми зуміємо забезпечити такий світ, у якому панування закону буде універсальним, національна самостійність буде респектована, а світовий мир втриманий... Голови держав і урядів пригадують, що кожна держава має обов'язок згідно з міжнародним правом не брати участи в організуванні, наштовхуванні, допомозі, або участи в терористичних актах..."

Окремо[...] точкою конференції одо[...]ила поступування тих держав, Олімпійські комітети яких відмовилися взяти участь в Олімпіяді в Москві — у вияві протесту проти совєтських агресій, а зокрема нападу на Афганістан. „Ті уряди, репрезентовані на цій конференції, які зайняли поставу проти участи в Олімпійських Ігрищах, рішуче потверджують свою поставу."

АРЕШТУВАЛИ ВАСИЛЯ ЛІСОВОГО

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР).— З України наспіла вістка, що минулого тижня на засланні був заарештований український філософ, політичний в'язень Василь Лісовий. Лісовий, 1937 р. народження, жив на засланні в Бурят-Монгольській АССР, куди його вислали після відбуття семирічного строку ув'язнення в мордовських і пермських каторжних таборах. Лісовий мав закінчити свій термін на засланні в 1982 році. Лісового обвинувачують за „дармоїдство".

Василь Лісовий

Василь Лісовий кандидат філософських наук, колишній співпрацівник наукового Інституту Філософії Академії наук УССР, був заарештований влітку 1972 року в Києві під час хвилі репресій, скерованих проти української вільнодумної інтелігенції. Лісового разом з товаришами — між ними і його приятель Євген Пронюк — судили в листопаді 1973 року, інкримінуючи їм співавторство відкритого Листа до ЦК компартії України, в якому приверталася увага ЦК до масових незаконних судових процесів на Україні проти інакодумців. Їм усім інкриміновано „антирадянську пропаганду й агітацію" і дано суворі вироки в ув'язненні й концтаборі суворого режиму.

Тепер, коли через рік-два його мали б звільнити, спрепаровано проти Лісового нову „справу", як це вчинено і проти Вячеслава Черновола й багатьох інших політв'язнів, які чудом перебули або ось-ось перебудуть вже один „канібальський" засуд.

С. Дуса промовано на асистента редактора

Наєк, Н. Й. — Сергія Дуса промовано на асистента редактора пополудневої газети „Джорнел-Нюз", щоденника в повіті Рокленд, Н.Й., де він попередньо працював асистентом-редактором цієї газети, але в нічних годинах. На новому становищі він відповідатиме за редагування матеріялів зі суспільно-громадського життя. Газета „Джорнел-Нюз", яка виходить 50,000 накладом, була на списку поміж п'ятьма фіналістами нагороди Пуліцера — в ділянці місцевих репортажів.

Сергій Дус

Журналістичну кар'єру С. Дус розпочав у 1973 році, будучи кореспондентом „Джорнел Геральд Стейтман" у Йонкерсі. У 1975 році він обняв становище спортового кореспондента в „Джорнел-Нюз".

Його репортаж про боксерські змагання поміж Алі і Нортоном на Єнкі стадіоні одержав першу нагороду нюйоркського відділу Ассошієтед Пресс у 1977 році.

С. Дус є членом української баптистської церкви в Брукліні, Н.Й., де в 1965 році був першим редактором Українського баптистського бюлетеня для молоді. Він є сином Анни і Кирила Дусів, членів 158-го Відділу УНСоюзу в Брукліні.

С. Дус, мешканець Савт Наєку, який живе тут із своєю дружиною Донною Джін і синами Мет'ю і Браяном, у 1972 році градуював з Наєк коледжу, здобувши бакалаврат з історії

Загальний продукт упав на 8,5 відсотка

Вашінгтон. — Цифри загального валового продукту ЗСА за останні три місяці — квітень, травень, червень — впали на 8,5 відсотка. Рівночасно з тим інфляція, яка впала у першому кварталі до 9,5 відсотка, піднеслася в другому до 10,7 відсотка.

Цифри ці із закінченням місяця червня та з напливом остаточних показників можуть бути ревідовані, але тим не менше вони виразно вказують на загальну господарську тенденцію. Вони підтверджують, що боротьба на господарському відтинку йде на двох фронтах: депресії, зміцненої спадом закупної сили та інфляції, кормленої дальшою підвишкою цін, головно за пальне, а в першу чергу за нафтову ропу і перетвори з неї, підвишкою заробітньої платні і пенсій та загальною господарською ситуацією у світі.

Особливо драматичним в деяких періодах був зріст числа безробітних. У тижні між 1-7 червня Департамент праці зголосив зріст новозголошених безробітних в сумі 675,000, що є рекордом. В місяці травні промислова продукція впала на 2,1 відсотка. Відсоткова стопа, яка гальопувала ще декілька тижнів тому угору, впала з 20 відсотків до 12, що відбиває величезний спад кредитового попиту. Непевна ситуація піднесла заощаджування з 3,4 в грудні минулого року до 4,5 відсотка чистих заробітків в квітні і 4,9 відсотка в травні. Промисл у травні працював на 78,9 відсотків спроможности.

Савдійський король відвідав Західній Берлін

Західній Берлін. — У своєму публічному виступі в Західньому Беліні король Савдійської Арабії Халіда виявив уся глибину арабсько-ізраїльського конфлікту. Він порівняв Берлін до Єрусалиму і висловив надію що так, як Берлін повернеться до Західньої Німеччини, так Єрусалим повернеться в руки арабів.

Чотириденне перебування короля Халіда, 67-річного володаря найбагатшої в світі нафтовими покладами країни, матиме дуже позитивні наслідки для дальшого розвитку західньо-німецьких відносин із Савдійською Арабією. Король відбув цілий ряд ділових розмов з канцлером Гельмутом Шмідтом та іншими керівними особами Західньої Німеччини. Предметом їхніх розмов були не лише господарські проблеми, але також актуальні політичні питання. Своєю поїздкою до Західньої Німеччини король Халід підкреслив заінтересованість Савдійської Арабії в розв'язці ширших політичних проблем сучасности.

У п'ятницю 19-го червня

(Закінчення на ст. 3-ій)

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

РЕЧНИКИ УРЯДУ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА заявили кореспондентам, що пенсійний фонд (сошел секюріті) знаходиться під загрозою і урядові Соціяльного забезпечення не вистарчить фондів вже в 1981 році, якщо Конгрес не подбає про ухвалу якогось закону, який забезпечив би наплив нових федеральних фондів. Ця пересторога трьох тростистів Уряду викликала вже позитивну реакцію серед конгресменів. Конгресмен Джей Пікл, демократ з Тексасу, заявив, що його підкомітет візьме цю важливу справу до уваги вже в найближчих днях, щоб не допустити до загрозливої фінансової ситуації у службі соціяльного забезпечення.

КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР КАЛІФОРНІЇ і кандидат на президента з Републіканської партії Роналд Реґен критикував натяки президента Картера про зменшення податків в 1981 році, які нібито мали б бути протизаходом зростаючій інфляції. Реґен назвав таке потягнення Президента передвиборчим маневром, метою якого є „створити візію майбутнього", яка опісля покажеться штучною.

СЕНАТОР ГОВАРД Г. БЕЙКЕР, лідер республіканської меншости в Сенаті заявив у розмові з журналістами, що він знову пробуватиме здобути номінацію Республіканської партії на президента ЗСА в 1984 році. Бейкер висловився також за реформою виборчої системи, бо, на його думку, довга передвиборча кампанія, нереальні обіцянки, абсорбують енерґію офіційних осіб, які мали б виконати інші важливіші завдання. Це розчаровує американських громадян і вони тоді зовсім не беруть участи в голосуванні.

ГРУПА 15-ох ПРОВІДНИХ ДЕМОКРАТІВ, які застановляються тепер над випрацюванням програми для Демократичної Конвенції, яка, як відомо, відбудеться в місяці серпні в Ню Йорку, прийняла майже усі побажання президента Джіммі Картера, а натомість відкинула більшість побажань другого кандидата на президента, сенатора Едварда Кеннеді. В результаті цих триденних нарад і поведінки цієї комісії, різниці поглядів в Демократичній партії не зменшились, а радше поглибились. Дві фракції цієї самої партії підуть на Конвенцію поділені, як передбачують політичні спостерігачі.

У світі

ПІСЛЯ РЕФЕРЕНДУМУ В КВЕБЕКУ, Канада, вислідом якого відсунено небезпеку сепарації тієї провінції від Канади, інші провінційні уряди Канади зголошують претенсії, які практично йдуть у тому самому напрямі: розчленовання Канади на фактично самостійні провінції, пов'язані в одну канадську цілість тільки формально. Перед у цьому процесі веде Альберта, провінційний уряд якої з великою шкодою для цілої Канади хоче піднести ціни канадської нафти на власному канадському ринку до висоти світових ринкових цін. Прем'ір провінційного уряду Альберти пішов навіть так далеко, що вказав на можливість відсутности Альберти в конституційній конференції, якщо не буде полагоджено питання цін нафти й бензини на терені цілої Канади згідно з вимогами Альберти.

БЕН ПИЧ, ТОГОВЕЦЬ РЕАЛЬНОСТЯМИ під Торонто, запропонував ЗСА закупити цілу Канаду за 15,6 трільйона долярів. Це була б четверта купівля великої території після Мангеттену, Люїзіяни й Аляски. На запит, чи він це серйозно пропонує, Бен Пич відповів, що так, арґументуючи відповідь тим, що, отримавши таку суму грошей від ЗСА, кожний канадець вище 18 років отримав би один мільйон долярів, а на його думку, це значно краще, як мати клопоти з власною державою. „Американці будуть журитися, а ми будемо мільйонерами". — сказав він.

ЩОЙНО ПІСЛЯ ВИКЛИКАННЯ більших військових з'єднань і їхніх кількаденних зусиль удалося індійським урядовим чинникам опанувати ситуацію в провінції Тріпура на кордоні Банґлядешу, куди перебігли тисячі бенґальців, мешканців Банґлядешу, в пошукуванні праці й харчів. Індуські племена, які заселюють цю провінцію, чинили спроти мирному напливові нових людей на свої теріторії і вбивали їх масово. Таким чином загинуло понад тисячу бенґальців. Усіх бенґальців перебігло до Індії коло чверть-мільйона.

Р. РЕҐЕН ЗУСТРІНУВСЯ ВДРУГЕ З ПРЕДСТАВНИКАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНШИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП

Ню Йорк, Н. Й. — Роналд Реґен, кандидат Республіканської партії на пост президента ЗСА, загостив до українців вдруге за нецілих три тижні, підтверджуючи широкий засяг його передвиборчої кампанії і зацікавлення проблемами і стримліннями етнічних груп ЗСА.

У четвер, 19-го червня у пополудневих годинах, Р. Реґен загостив на прийняття, що його влаштували тут в готелі Галлоран Гавз д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу і заступниця головного предсідника УНС, відома активістка Республіканської партії, Марія Душник. Як відомо, Реґен прибув із своєю дружиною Ненсі на Український фестиваль, який відбувся у соботу, 31-го травня, у Голмдел, Н. Дж.

Крім представників української групи, яка включала чільних представників кількох організацій, у прийнятті взяли участь представники біля двох десятків інших братських установ і етнічних груп. Прибувши на прийняття, Реґен фотографувався з кожною з присутніх етнічних груп та знайомився з поодинокими особами. Найдовше він затримався біля української групи, яка нараховувала понад 30 осіб, в тому, крім союзовців, адміністративного директора УККА мґра Івана Базарка, редактора „Українського Квартальника" д-ра Володимира Душника та інших. Окремо вітали Реґена члени екзекутиви Союзу Українців Католиків „Провидіння" та представники Ліґи Українських Католиків на чолі з духовним провідником о. Іваном Стевенським. Координатором цієї зустрічі був Степан Поступак, який є членом Спадщиної ради при Крайовому республіканському комітеті, а йому асистував діяч цієї партії Степан Скубик.

Українські учасники зустрічі з республіканським кандидатом на президента Роналдом Реґеном в Галлоран Гавз в Ню Йорку.

Хлібом і сіллю привітали Реґена члени Школи Кобзарського Мистецтва Ліда Чорна і Олесь Фурда та Ліза Нова і Ромейн Поступак. Відтак д-р Флис і Марія Душник формально представили Реґена, висловлюючи сподівання, що він здобуде перемогу у виборах у листопаді.

Промовляючи з подіюм, над яким висів великий напис „Етнічні групи вітають Реґена" з переліченими групами, Реґен на вступі заявив, що „ціла наша країна складається із різних етнічних груп, які причинилися до її росту і всебічного розвитку. Він свідомий долі поневолених народів за „залізною і бамбусовою заслонами" і вважає, що Америка повинна стриміти до привернення волі й незалежности для тих народів. Реґен сказав, що одною з головних причин таких пекучих проблем як рецесія, інфляція і безробіття є фактично занепад моралі в країні, тому й наголошує він конечність повороту до традиційних, випробуваних часом і досвідом вартостей, до пошанування і збереження родини як основної одиниці нації. „Ми мусимо вчити молодь шанувати батьків, любити Бога і бути патріотами.

(Закінгення на стор. 3)

Помер Микола Гісь, секретар 281-го Відділу УНСоюзу в Байоні

Байон, Н.Дж. — В суботу, 21-го червня ц.р., помер тут на 63-му році життя після важкої недуги Микола Гісь, секретар місцевого 281-го Відділу Українського Народного Союзу, Товариства ім. Тараса Шевченка.

Микола Гісь народився в 1916-му році в Теплицях, повіт Ярослав в Західній Україні. До Америки прибув після Другої світової війни і зараз таки включився в українське громадське та союзове життя. В часі довшої недуги його попередника на пості секр ря Відділу бл.п. Михайла Волошина Микола Гісь допомагав цьому секретареві у виконуванні його обов'язків, а після смерти бл.п. Михайла Волошина в жовтні 1978 року він перебрав цей пост, на якому віддано працював до дня смерти. Микола Гісь був теж активним у українській громаді міста Байону і був заступником голови Українського Народного Дому в Байоні.

Бл.п. Микола Гісь залишив у смутку дружину Іванну, сина Богдана з дружиною Розалією і внука Джонатана-Миколу та доньку Юлію, як теж численну українську, а зокрема союзову громаду. Похорон Покійного відбудеться у вівторок, 24-го червня о годині 9:30 ранку з української церкви Пречистої Діви Марії при 25-ій вулиці в Байоні.

У МІЛЛБУРНІ ПОМЕРЛА БЛ.П. АННА ЧАЙКОВСЬКА

Міллбурн, Н.Дж. — Тут, у неділю по полудні, 22-го червня ц.р., по короткій недузі, на 81-му році життя, померла бл.п. Анна з Тарнавських, Чайковська, вдова по бл.п.о. Михайлові Чайковському, пароховї зі села Звиженя, Західня Україна.

Бл.п. Анна Чайковська залишила в глибокому смутку доньку Наталію Возняк із мужем Мироном і внучками Мартою і Христею.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Робітничі ферменти в СССР

Робітничі ферменти в СССР не новина. Не зважаючи на найбільше рафіновану політику Компартії у відношенні до робітництва та на особливу загрозу з боку органів, тобто КҐБ, міліції і всіх партійних та державних установ, які постійно займаються приглушуванням і придушуванням настроїв, вибухи серед робітників уже не раз мали місце. Сталося це знову в першій половині травня ц.р. у великій автомобільній фабриці ім. Толіятті над Волгою.

„Господар країни", як робітників називає совєтська пропаганда, як і всі інші громадяни, має тільки одно право: виконувати те, що їм доручує партія і уряд. Промовистим у цьому відношенні є профспілчанський рух в СССР. У всьому світі профспілки — це незалежні організації робітників, кермовані самими робітниками, а ціллю їхньою є дбати про добробут робітника, поліпшення його життьових умов та піднесення його ролі й значення у житті народу й держави. Так було і в Росії та на початку існування Совєтського Союзу аж до 1921 року. 1921 року на X з'їзді Комуністичної партії розгромлено робітничу опозицію на чолі з відомими робітничим діячем Шляпніковим, а профспілки повністю підкорено партії і її місцевим ячейкам. З того часу і аж досьогодні профспілки не відвоювали своєї колишньої позиції і не стали самостійним робітничим рухом, захисником робітника при станку і в суспільному житті.

Профспілки стали повільним знаряддям у руках партійних чинників, вони послушно виконують самі доручення партії і пильнують робітників, щоб ті не ухилялися від них. Профспілки робітників в СССР — це ще додаткові наглядачі і наганячі робітників до послуги і до постійного підношення зусиль. Найкраще відбиває це пояснення, чим є профспілки в совєтській системі. Це „трансмісійний пояс" між партією і державним апаратом, яким ті передають свої бажання і переводять свою політику в життя. Ясне, що такі профспілки не дбають про робітника, а дбають, щоб робітник якнайскрупулятніше виконував дані йому партією і урядом доручення. Значить, в ефекті профспілка працює не для робітництва, а проти нього.

Не зважаючи на те, а може власне саме тому, останнім часом разом рівнобіжно з дисидентським рухом в СССР і з національним відродженням поодиноких народів, поневолених Москвою, виник незалежний профспілковий рух. Як і було до передбачення особливо швидко й рішуче задавили його, його організаторів запроторили в тюрми, „психушки" так, що про них і не чути. Не дармо ходять вістки, що значну частину з них фізично знищено.

Виникали незалежні робітничі керівні осередки в поодиноких містах і на поодиноких виробничих комплексах СССР під час заворушень, чи для висунення перед адміністрацією невідкладних вимог робітників, які знаходилися у особливо прикрих умовах. Мало це місце 1962 року в Новочеркаську, в Ростові на Дону, де власне такі ядра керували робітничими виступами. Відомо, що деяких членів таких ядер знищено під час розправи з робітниками, а інших опісля поодиноко.

Виник тепер такий керівний, неначе профспілковий осередок у автомобільній фабриці ім. Толіятті над Волгою, де працює понад 70,000 робітників. Причини незадоволення робітників були завжди ті самі, що є в СССР: брак товарів першої потреби, зокрема харчів, м'яса, молока і молочних виробів, свіжої городини, тощо, зависокі ціни на те все, що є, і погана якість, про що так широко останньо розписується совєтська преса; а далі умови праці у фабриках, гігієна праці, безпека праці, зростаючий натик на піднесення продуктивности, постійне збільшування норм і додаткове навантажування працею без піднесення заробітку.

Страйк у фабриці ім. Толіятті викликав широкий рух симпатії й підтримки страйкуючих. Не лише суспільство, але й інші фабрики підтримали автомобільних страйкарів. Існують навіть непровірені інформації, що одна з найбільших фабрик у СССР, в Горькому, вийшла на страйк для пітримки своїх товаришів на заводі ім. Толіятті.

Усі органи совєтської влади заворушилися й приступили до негайних протизаходів. Бож коли виявиться, а це станеться раніше чи пізніше, що совєтська система ані справедлива, ані робітнича, ані не має підтримки робітників, тоді обсунеться той ґрунт під совєтською пропагандою, на якому вона тепер побудована і яким вона оправдує свою екзистенцію. Одним з таких заходів була поїздка члена Політбюра Андрія Кириленка до автомобільної фабрики над Камою, де він протягом трьох днів уговорював робітників і керівництво. Та це заледве чи зарадить зростаючим ферментам.

Іван Кедрин

ДОБРА НАУКОВА ІМПРЕЗА

Знову зароїлися кімнати Українського Наукового Інституту Гарвардського університету у Кембриджі, Масс. Було гамірно й метушливо, бо у днях 29-го травня до 1-го червня 1980 відбував там уже 5-ий з черги З'їзд Постійної Конференції Українських Студій (ПІКУС). Це спадщина колишньої Наукової ради Фонду Катедр Українознавства, яка створилась була 25-го листопада 1967 року під головуванням проф. Омеляна Пріцака з участю трьох інших українських професорів американських університетів і коледжів та мґра Степана Химича, найбільш, мабуть, заслуженого для створення того українського наукового центру при Гарвардському університеті. Своєю ініціятивністю, ентузіязмом і просто фанатизмом для справи української науки пов'язаної з престижевим американським університетом, він зумів створити довкола себе гурт таких, як він, фанатично відданих цій ідеї молодих людей і придбати для цієї ідеї проф. О. Пріцака. Невтомний Богдан Тарнавський також заслуговує на УНІГУ признання за його заслуги.

Після розв'язання Наукової Ради засновано ПКУС, як щорічний науковий форум для українських професорів з американських і канадських університетів та дослідників українознавчих дисциплін. Перший з'їзд ПКУС відбувся у 1976 році і створено тоді три секції: мовно-літературну, біо-бібліографічну та історико-соціологічну. Прийнято правильник, за яким ПКУС є автономною організацією, для якої Український Науковий Інститут Гарвардського Університету є тільки, так би мовити, спонзором і покровителем, який дає свої приміщення для з'їздів та інших наукових імпрез ПКУС і „випозичує" для справ технічних і організаційних когось із своїх вчених, як ось таким жертвенним працівником на цьому 5-му з'їзді був Едвард Касинець, бібліотекар Гарвардського університету й головний організатор величавої уже бібліотеки УНІГУ. Директор УНІГУ, проф. О. Пріцак, є координатором на кожному з'їзді ПКУС. За правильником — головами щорічних з'їздів ПКУС є за чергою голови названих вгорі секцій і ними були досі професори Б. Романенчук, М. Богатюк, Ася Гуменька і Д. Штогрин. На наступний рік обрано на голову знову проф. М. Багатюка.

У програмі цього останнього з'їзду ПКУС було 42 професори й науковці-дослідники, як доповідачі з прерізних ділянок наук, охоплених названими вгорі трьома Секціями. Не всі вони прибули. Не всі заповіджені доповіді відбулися. Але прибули наші учні також з Чікаґо, з Тексасу і з Канади, з далеких міст, з витратою власних коштів і великого труду — бо їх усіх туди тягнула туга зустрітися знову з поважним гуртом колеґ-науковців та мати форум для виголошення власного наукового твору — хоч би тільки в його короткому змісті, бо кожний виступ був обмежений до 20-25 хвилин. Прибули між іншими вченими й Святослав Караванський („Словник рим, як модель української мови) та Ніна Строката („Думки з приводу термінологічних українських словників"). З'їзд охоплював, крім доповідей, також спільну вечерю із віртуозкою Мартою Цибик за фортепіяном (вона грала твори Лисенка, Новосадського, Фоменка, А. Рудницького, Скрябіна, Шопена і Ліста) та з двома промовами: проф. Пріцака на тему „Рік 1920" і д-ра Ярослава Падоха, голови НТША.

Не все на тому з'їзді було бездоганне й ідеальне. Не всі доповіді стояли на високому науковому рівні. Деякі доповідачі отримали запрошення пізно, скомунікуватися з деякими було важко з огляду на зміну адреси. Було просто фізично неможливо бути на всіх доповідях, бо деякі відбувалися одночасно в різних залях Гарварду. Про ці й подібні технічні й організаційні недоліки була мова на заключній організацій конференції. Рішено там ставитися з більшою увагою щодо добору доповідачів і тематики їхніх доповідей, прикласти увагу радше до якости, як кількости учасників і їхніх виступів та влаштувати з'їзд так, щоб був час і на дискусію, — на яку тепер або не було зовсім часу, або був дуже обмежений. Проте не підлягає ніякому сумнівові, що ідея таких щорічних з'їздів — наскрізь позитивна. Не підлягає теж сумнівові, що організатори кожного з отих п'яти ПКУС-ів вклали туди багато праці, ентузіязму і найкращої волі. Саме тому найбільшим недоліком цього останнього наукового З'їзду була замала увага до розголошення його у пресі. Українські люди залюбки критикують і таврують, не знаючи фактів. Найменше уваги загал української вільної громади прикладає до речі найважливішої, найістотнішої, до речі, без якої не можна бути успіху всім найметкішим зусиллям у справі українського державництва: до справи науки і всього того, що безпосередньо чи посередньо з наукою пов'язане.

Створення Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті — це один із кількох найбільш величавих успіхів нашої вільної громади — поруч із видаванням Енциклопедії українознавста, із здвигненням пам'ятників Шевченкові у Вінніпеґу й Вашингтоні, поруч із переведенням трьох Світових Конгресів Вільних Українців у Ню Йорку й Торонто. Авторекляма взагалі не є гарною рисою вдачі, а наукові установи живуть і діють в атмосфері, яка чужа й неохоча супроти реклями. Проте широкі кола нашого громадянства повинні знати про те, що діється в українському вільному науковому світі. Повинні знати хоч би тому, що в Україні нема українською мовою ні одного наукового журналу і що в Україні друковане слово запряжене до воза ворожої чужинецької окупації. Відбувся, наприклад, з'їзд ПКУС панель на тему „Методи досліджень українського поселення на еміґрації" під проводом проф. В. Бандери. Насправді йшлося про довідник, що його відсутність болюче відчувалась і відчувається та який належить до пріоритерів у плянуванні найбільше потрібних нам книжок. Цей довідник зладжений уже Українським Соціологічним Інститутом і видання його користується матеріяльною допомогою від НТША.

У надзвичайно цікавій дискусії, в якій вказано також на різні недоліки цієї першої спроби науково схопити все українське поселення в діяспорі, підкреслено потребу, щоби це не була тільки одноразова видана книжка, яка за кілька

(Закінгення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

„ПРОМЕТЕЙ" У ПАРИЖІ

Новій управі Українського Центрального Громадського Комітету у Франції щастить: „Свято державности" на початку ц.р., відбігло від шаблЬону тим, що у ньому виступали з промовами визначні французи, а травневе свято у честь Симона Петлюри й Євгена Коновальця 24-го травня майже повністю виповнив філядельфійський хор „Прометей".

Щоб дати хорові час на його програму, промовці обмежилися до мінімуму: д-р Я. Мусянович привітав гостей від УЦГК, а інж. Ю. Малинович зумів у коротких словах сказати багато про двох наших державних мужів з однаковою трагічною долею, — смертю від політичного атентату. „Обидва вони жили як герої й померли як мученики", бо за словами доповідача, у часах визвольних змагань „Росія не була готова до демократії", на що сподівалися наші демократи, а „Европу оборонила від московської навали Україна," — як писала тодішня преса. Москві не вдалося поширити на Европу большевицьких заворушень, тож вона в дикій помсті, втопила у крові вільнолюбні народи, в тому й Україну, якій Европа не подала помічної руки...

Зразу ж після цього появився на невеликій, проте акустичній сцені залі „Адіяр" у найкращій дільниці Парижу, хор „Прометей" у чорних смокінгах зі своїм молодим, але професійним диригентом Михайлом Длябогою та неменше професійною піяністкою, у білій сукні, Іриною Пелех. Ми двічі підкреслили слово „професійний", бо саме від професійности диригента залежить якість хору. Це ж бо тільки у співучій Україні наші хори надолужували брак знання — високою музикальністю та відчуттям ритму. На Заході, навіть слабий голосово хор може дійти до перфектности завдяки доброму диригентові. „Прометей" має обидві якості: чудовий голосовий склад і професійного, та вийнятково обдарованого диригента.

Це зразу відчулося при двох перших точках: у могутньому, бравурному „Хорі підземних ковалів" Шевченка-Людкевича та ніжному, але трагедійному у другій частині „Часом я тужу за тобою" Б. Кудрика. Слідував сильний, скандований „Косар" Шевченка — Людкевича та зовсім нова інтерпретація „Огнів" Шевченка — Воробкевича — Людкевича, при чому тут уперше виступили солісти І. Павлічка — тенор, та І. Кушнір — баритон. Закінчила першу частину велика кантата, що її парижани почули вперше, „У неділеньку" Шевченка — Стеценка, і яку ми назвали б „козацьким адажіо" або й частиною опери з чудовим, могутнім баритоновим сольо „старого гетьмана", виконаного зовсім молодим І. Кушніром.

Акомпаньяторка хору і молода піяністка Ірина Пелех, відограла поправно, „Баляду г-моль" Шопена та „Лісову серенаду" Шуберта не зважаючи на неконцертовий фортепіян. Проте вона „вхопила публіку за серце" у другій частині виконанням „Рапсодії на українські теми" М. Лисенка, у якій її знаменита техніка, що проявилась у першій частині, поєдналася з цим неповторно мелодійно-українським, притаманним Лисенковим композиціям.

У другій частині „Хор норманів" Устияновича — Вахнянина зразу привернув у світ мелодій публіку, яка розкупила у перерві усі платівки „Прометея". Тільки ж ці „нормани" були вже у козацьких строях, зокрема ж їхній „полковник" — диригент та „гуцулка" — піяністка. Ці строї гармонізували з другою кантатою „Гамалія" Шевченка — Лисенка з тужливим хором невільників та шовковим солістом-тенором О. Татунчаком, з бадьорим і грайливим „У туркені" та з могутнім закінченням.

Цікавою несподіванкою були композиції самого М. Длябоги, хоч із трьох почули ми тільки дві: „Осіннє сонце" до слів М. Рильського, з гарною партією для соліста З. Чорнобіля, — у стилі романсу, та „Моя любов" до слів І. Гнатюка, що спочатку теж виглядала на романс, але в дальшому, непомітно перемінилася на патріотичну пісню „любови до рідної землі", що й підкреслили своїм сольо й дуетами колишній тенор української опери у Львові, за Блавацького, Іван Гош та незаступний баритон І. Кушнір. Похвальні оплески хай стануть заохотою для талановитого М. Длябоги для праці над композицією української модерної пісні — у противагу т.зв. „совєтському фолкльорові", що заливає західний ринок своїми примітивними платівками. До речі, дві пісні потойбічних українських композиторів, загальновідомі „Карпати" Луценка — Шамо та „Плотогони" Севернюка — Кос — Анатольського, проспівав хор із чудовим сольо І. Павлічка та І. Кушнір, щоправда відгородивши їх від попередніх клясичною „Піснею рибалок" Білика — Гулака — Артемовського із солістом І. Кушніром.

Вкрай захоплена публіка, — і це ніяке переборщення, — не вставала з місць і постійними, скандованими оплесками домагалася наддатків. На жаль, точно визначена година закінчення не дозволила на більше як два і знову ж таки „козацькі": „Грай бандуро" Шамо, в якій „запорожці йдуть і співають кобзарі" бо „Україна наш козацький край", та репертуарну „Зозулю" із І. Гошем у сольовому „По синьому морі".

Світла погасли, але овації не вгасали, з якими пуб-

(Закінгення на стор. 4)

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ФОРМУЛЮЄ НАПРЯМНІ

У п'ятницю, 20-го червня в Римі під час державного прийняття на його честь президент ЗСА Джіммі Картер виголосив промову, в якій він ясно й рішуче зформулював принципи й напрямні світової політики в сучасній ситуації. Напрямні ці були очевидним попередженням для „конференції на вершинах", яка відбулася 21-23 червня в Венеції, Італія. У конференції у Венеції взяли участь президенти й прем'єри семи головних індустріяльних країн Заходу ЗСА, Японії, представниками якої — з огляду на смерть прем'єр-міністра Масайоші Огіри — були міністри, Великої Британії, Західньої Німеччини, Франції, Канади.

Президент Картер сказав: „Першою підставовою ідеєю є політика, яка оперта на міцній обороні національної безпеки і на тривалім світовім мирі... Ми не можемо боронити свободи тільки зброєю... Майбутнє нашого способу життя зумовлене нашою здібністю забезпечити однакові економічні шанси й соціяльну справедливість для всіх наших громадян... Як найкращою формою правління є самоуправа, так сильнішим підмурівком всякого союзу є свобідна воля. Наш союз є союзом вільних демократій. Ми черпаємо нашу силу з одного боку з наших спільних традицій, а з другого — з наших індивідуальних різниць... Деякі голоси в моїй батьківщині і в Европі говорять про розклад... Вони віщують упадок західньої цивілізації... Я урочисто прирікаю непохитне забов'язання Америки боронити наші спільні інтереси безпеки і миру і ми полягаємо на наших европейських союзників, які поєднуються з нами в цьому зусиллі... Я не приймаю передбачувань про слабість чи упадок демократії в світі. Наші суспільства, наші цінності, наші вольності впадуть тільки тоді, коли ми дозволимо на це... а я переконаний, що ми ніколи не піддамося..."

Переходячи до відносин з найбільшою загрозою миру й свобід, із Совєтським Союзом, Президент сказав: „Детант з Совєтським Союзом залишається нашою ціллю, але детант мусить бути побудований на міцному фундаменті спротиву агресії... кожен мусить знати, що намагання роз'єднати наш союз не пощастять, як і не пощастить заколисати нас фальшивою вірою, що якимсь чином Америка, або Европа будуть островом детанту, під час коли в інших місцях стається агресія",... у минулих декадах Захід з успіхом протиставився совєтському екпансіонізмові на захід і на схід. Сьогодні бачимо, що Совєтський Союз маршує на південь: в напрямі Афганістану і посередньо через В'єтнам у Камбоджу. Це є стратегічною загрозою життьових інтересів Заходу... Нашою відповідальністю є заявити в безсумнівний спосіб наш засуд совєтської інвазії, як довго вона буде продовжуватися. Совєти мусять зрозуміти, що вони не можуть безоглядно загрожувати світовому мирові, чи далі користати з добродійств співпраці в часі перепровадження в життя політики збройної інтервенції".

В інших пунктах своєї промови порушив Президент ще й інші конкретні питання, а між ними справу миру на Близькому Сході, де, на його думку, домовлення у Кемп Дейвіді мусить бути основою дальших переговорів.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ Я. ВИЖНИЦЬКОГО

Гантер, Н.Й. — В неділю, 29-го червя ц.р., у пополудневих годинах тут у власній ґалереї (напроти „Ксені" в Гантері) відбудеться відкриття виставки образів Ярослава Вижницького. Виставка буде відкрита цілий сезон.

Ганна Черінь

МАРУСЯ ЧУРАЙ І ЛІНА КОСТЕНКО

(Доповідь, виголошена на конференції Українських Студій у Гарвардськім університеті з нагоди появи віршованого роману Ліни Костенко „Маруся Чурай).

(1)

Ліна Костенко — найбільший поет (враховуючи і жінок, і чоловіків) нашого століття; її любить кожний українець на батьківщині й поза нею. Разом із тим, це — поетеса, про яку ми навдивовижу мало знаємо й яка ще за життя стає леґендою. Її ви не зустрінете в похвальних статтях, про неї майже не пишуть рецензій, твори її не друкуються, за малими вийнятками, в періодичних виданнях України, а збірки виходять, у порівнянні з іншими, навіть посередніми поетами, дуже рідко. Її поезії не включені в репрезентативні збірники нібито найкращих поезій („Доби нової знак", або „Улюблений вірш"). Це справді парадокс: у збірці „Улюблений вірш" бракує якраз улюблених віршів! А коли розкрити „Доби нової знак", то побачите, що на початку стоїть горезвісний вірш Тичини „Партія веде", далі „Ленін" Рильського, „Партквиток" Первомайського, „До берегів епохи комунізму Воронька і так далі. Таких віршів у Ліни Костенко немає... В поєднанні з досить дивними обставинами кохання й подружжя, поетична творчість Ліни Костенко йде трудним шляхом. Совєтське літературознавство ховає від читача й дослідників оособисте життя письменників, тому тільки з апокрифів дізнаємось про перше одруження Ліни з поляком, друге — з росіянином. Якось це не сполучається з виразною українськістю поетеси, що наснажує кожен її вірш, не дає відступити з рідної землі. Але не з нею однією не було — гляньмо на Франка, Коцюбинського, Довженка... Кохання з чужинцями — рід самобичування, створення травми, поглиблення страждань.

Передостання збірка Ліни Костенко „Над берегами вічної ріки" була видана 1977 року. В кінці 1979 року вийшов історичний роман у віршах „Маруся Чурай". Обидві книжки вийшли тиражем 8 тисяч примірників і розійшлися ще поки обсохла фарба, так що дістати ці книжки майже неможливо. Перед цим твором немає вступного слова чи історичної довідки хоч би про Марусю Чурай, якщо не про Ліну Костенко. Тому доведеться трохи це надолужити.

Кожен знає українську пісню „Ой, не ходи Грицю", що вважається народною. Кожна народна пісня, врешті, має свого автора, тільки ім'я його до нас не дійшло, а до первісної версії інші мистці, часом вдало, а часом і невдало додавали свої варіянти й зміни. Пісня про Гриця розійшлась по всій Україні — від Дону й поза Карпати, вона дала джерело кільком письменникам для творів на цій канві. Зафіксований Максимовичем у 1827 році текст цієї пісні зовсім відмінно трактується Михайлом Старицьким, що комбінує в своїй драмі трагедію з комедією й переносить дію в обставини 1890-их років, а ще інакше Ольгою Кобилянською, що надає Марусі ім'я Тетяни-„Туркені", гордої й демонічної чарівниці.

Яка ж то була Маруся?

А. Шкляревський у „Зорі" 1880 року подає досить детально біографію Марусі Чурай на основі народних переказів, що так само, як і Марусині пісні, переходили з роду в рід, від села до села, по цілій Україні.

Марія Гордіївна Чурай народилася 1628 року в Полтаві в родині козацького старшини, оспіваного в козацькій думі героя, що його замучили ляхи в Варшаві. Маруся створила багато пісень, а серед них „Віють вітри, віють буйні, „Заспівали козаченьки", „Болить моя голівонька", „Хилилися густі лози", „Грицю, Грицю до роботи", „Котилися вози з гори", і, звичайно, пісню про Гриця, історію свого трагічного кохання. За народними леґендами, Маруся була засуджена на страту, але як уже вона стояла на смертнім помості, прибув козак Петро Іскра з наказом від гетьмана: за заслуги її покійного батька і „задля гарних, складених нею пісень, дарувати їй життя". Після помилування Маруся нездужала, пішла на прощу й вступила в манастир.

Народні перекази, як подає Шкляревський, досить детально вимальовують портрет Марусі: „Красуня, великі карі очі, густі брови, довгі вії, розкішна коса, білі, як перли, зубки, рожеві, як мак, уста, ніс із горбинкою" і навіть „гнучка, наче тополя, з маленьким, но повно зарисованим бюстиком під тонкою білою, мережаною та квітчастою сорочкою". Щодо її розумових здібностей та вдачі, перекази змальовують Марусю розумною, гострòю співачкою-імпровізаторкою, що складала на вечорницях пісні на різні оказії, була жартівлива, дотепна й разом із тим поважна, соромлива й сумна.

Ліна Костенко вишиває свій роман по канві тієї ж пісні про Гриця, але, на відміну від інших творів, її розповідь іде на правдиво-історичнім тлі. Дія починається із середини пісні про Марусю й Гриця. У віршованім вступі автор повідомляє читачів, що року Божого 1658 Полтава згоріла дощенту, і в тій пожежі загинули всі актові й судові книги. А серед них загинула й судова справа Марусі Чурай. Проте, лишилася пісня й народні леґенди. Завіса розсувається, і, як каже Ліна Костенко, „року Божого такого-то, і місяця такого-то, і дня... Чурай Маруся — на підсудній лаві, і пів Полтави свідків за дверми". В ті часи, за Хмельницького, Україна була розподілена на 16 полків, і вищою владою в місті Полтаві був полковник Полтавський Мартин Пушкар.

Стара Бобренчиха, мати отруєного Гриця, оскаржує Марусю; виступають свідки за і проти, а Маруся мовчить. Проти неї свідчить її поезія, її пісня, котру вона несамовито заспівала, припадаючи до мертвого Гриця, але на суді вона не мовила ні слова. Бобренчиха твердить, що Маруся винна в смерті Гриця, й на доказ цитує слова Марусиної пісні:

„Котра дівчина чорні брови має,
То тая дівчина усі чари знає".

Доказ нікудишній, бо більшість українських дівчат чорнобриві; але Маруся й на те нічого не заперечила. Далі свідчила наречена Гриця, Галя Вишняківна — і на її слова Маруся не обізвалась. На захист Марусі став полковник Пушкар, завваживши, що Грицько теж дуже винний, бо він звів Марусю з путтЯ, зрадив її. На це Бобренчиха відповідає гнівною й прекомічною тирадою:

...Якраз перед походом
Не спалося мені, як на біду.
Грицько устав та шась поза городом,
А я тихенько навзирці іду.
Отож спинилась по той бік цибулі.
А там вже луг, роздолля для бджоли.
Стою та й думаю: а дулі,
Щоб ви мене круг пальця обвели.
Взувачки мала, постільці свинячі,
Щоб не шамтіло — шерстю догори.
Трава ж мнякенька."
Коли щось манячить
Од Чураїв, туди, в осокори"...

Далі вона розповідає, як Маруся збавила її сина.

Чотири дні судили Марусю — й не могли розсудити. Як би то не було, вона вбила хорунжого, і за Маґдебурським правом, що його в ті часи тримались у суді, їй належалась кара смерти.

Другий розділ роману починається оглядом історичних обставин. Полтавський полк знову в похід збирається. Полковник посилає Івана Іскру гінцем до Богдана Хмельницького. Крім цих справ, Іскра має ще й свою власну — а може не тільки свою власну справу — він хоче просити в гетьмана скасування карного присуду для Марусі. Розділ кінчається перефразом Марусиної пісні „Засвіт встали козаченьки" (так тлумачить і Ліна Костенко початок цієї пісні; „Засвіт встали", а не „засвистали"...)

Третій розділ — просторі спогади і роздуми Марусі у в'язниці. Вона щиро жалує за Грицем, що вже не піде в похід разом з усіми козаками. Розповідає Маруся сама собі й читачам, як ще з дитинства любилась вона з Грицем, як віддалась йому, коли він ішов у похід, і поклялась чекати, поки скінчаться війни. А Грицько, за намовою своєї захланної матері, спокусився на багатство Галі Вишняківни й заслав до неї сватів. Але напередодні весілля він прийшов до Марусі й перепрошував її та намірявся розбити весілля з Галею й повернутись до Марусі. Але Маруся не могла на те погодитись, і Гриць в одчаї випив смертний трунок, що його Маруся приготувала для себе самої.

(Продовження буде)

Р. Реґен зустрінувся...

(Закінгення зі стор. 1)

Під час зустрічі в Ню Йорку. Стоять зліва пані Марія Душник, д-р Іван Флис (організатори зустрічі) і Роналд Реґен.

Реґен закінчив своє слово протиставленням вартостей тоталітарної і демократичної систем та відкликався на слова колишнього президента ЗСА Теодора Рузвелта, що „президентура — це амвон", маючи на думці проповідування і наголошування власне моральних вартостей.

В імені всіх присутніх Реґенові дякував за відвідини д-р Флис, бажаючи йому щераз успіхів у виборах. Реґен кількакратно вжив українського „дякую", що він його засвоїв під час перебування на фестивалі в Ню Джерзі. При відході Реґенові вручила букет червоних троянд Хризанна Ворох, а її мати Дзвінка передала йому письмо від нюйоркського відділу УЛТПА в обороні українських політв'язнів у СССР, зокрема д-ра Миколи Плахотнюка. Ще кілька потисків рук і спільних знімок — і Реґен, в ескорті членів особистої охорони, подався на іншу імпрезу в сусідньому готелі.

Після відходу Реґена, учасники частуючись перекускою, обмінювалися враженнями на тему цих особливих відвідин.

Відбувся перший...

(Закінгення зі стор. 1)

ки як поета, а людину міцного духу, яка не заламалась у тяжких умовах. Промовець сказав, що поетичні твори Святослава Караванського знайдуть шлях до масового читача. Вони повні патріотизму, високої моралі, загальнолюдських вартостей.

Поет і літературознавець Остап Тарнавський, голова „Слова" говорив про книжку „Сутичку з тайфуном". Він підкреслив, що поет творив в умовах терору. Це він показує вибором назви книжки, що є також назвою одного з розділів у ній, де поміщені поезії, здебільшого написані у Владімірській тюрмі після другого арешту автора 1965 року. Ці поезії створені після того, як тайфун, руїнницький ураган, налетів на українських шістдесятників, літературних критиків, поетів і письменників новітнього відродження. Тоді були заарештовані Іван Дзюба і Іван Світличний, які могли б очолити нове відродження української літератури.

Остап Тарнавський вважає, що вірш „Парус білий", яким починається збірка поезій Святослава Караванського, є програмовим. Він починається словами:

Напнімо в чорне небо парус білий!
Збратаймо хист, відвагу, сприт і розум!
Хай мчить крізь бурі нас туге вітрило
Туди, де стигне кров і смертю грозить.

Збірка поезій Святослава Караванського містить 93 вірші, з них 20 перекладів з улюблених англійських поетів автора. Головна тема Караванського — боротьба за свободу. Книжка відкриває образ поета-бійця, а також ліричного поета.

Далі виступила дружина поета Ніна Строката-Караванська, яка сказала, що те, що Святослав Караванський сьогодні тут, в Америці, на цьому святковому вечорі, стало можливим тому, що багато років українці, які живуть поза межами України, домагалися його звільнення. Сьогодні вона говоритиме не на тему творчості Святослава Караванського, як її прохали, а говоритиме про Вячеслава Чорновола. Він був перший, хто подав інформацію про українських інакодумців на Захід. З книжки Чорновола „Лихо з розуму" почалась боротьба українців на Заході за звільнення співвітчизників. Сьогодні Вячеслав Чорновіл знову засуджений. Саме звинувачення його в аморальному вчинку є — наругою над безмежно доброю і чесною людиною, що боролася за своїх співвітчизників. Сьогодні він потребує нашої допомоги, оборони. Ніна Строката-Караванська закликала присутніх боротися за звільнення Вячеслава Чорновола — висилати листи і протести.

Святослав Караванський читав свої поезії, гуморески і записи з саморобного зошита, що був з ним у таборі. Він прочитав слова пісні, яку в 1953-54 роках співали в'язні, колишні повстанці, коли приходили з праці. У цій пісні є такі рядки:

Сибір, Сибір, далекий край,
Сибіру не боюся.
Назад вернуся,
З дівчиною одружуся.

Артистка Евеліна Белюць виступила з мистецьким читанням поезій С. Караванського.

У музично-вокальній частині вечора піяністка Уліта Ольшанівська грала Шопена. Лариса Дячок, композитор і співачка, під акомпаньямент гітари проспівала „Колискову пісню", слова якої написав С. Караванський, присвятивши її Юрієві Шухевичу в день народження сина Романа. Також вона виконала пісню Володимира Івасюка. Лариса Пастухів заграла на бандурі власну композицію на тему 14-го сонету Шекспіра і фантазію на теми українських мелодій.

Святослав Караванський

Великий концерт у Клівленді в пошану Митрополитові

Українські католицькі парохії метрополітального Клівленду з нагоди кількаденного перебування в їх місті Митрополита і Архиєпископа Мирослава Любачівського в пошану Високому Гостеві урядили концерт, який відбувся в п'ятницю, 30-го травня, в Астродомі Св. Йосафата у Пармі.

Прибулого Митрополита при дверях до залі привітали з квітами діти школи Св. Йосафата Мотря Оришкевич та Андрій Кордуба, а всі приявні в залі встали і заспівали релігійну пісню — „О, спомагай нас". Молоді бандуристи Ірина та Люба Завадівські під акомпаньямент бандур проспівали церковну пісню „Царю Небесний", а також „Львівські фрагменти" Григорія Китастого.

Привітальне слово двома мовами виголосив о. декан шамбелян Михайло Федорович, висловлюючи загальну радість з приводу перебування Митрополита у Клівленді.

Вівтарні дружинники проспівали „Владико, Отче" і „Ми — Вівтарна дружина". Далі привітав Митрополита голова Українських Злучених Організацій д-р Богдан Футей, а представники Пласту — Надя Палка і СУМ'у — Петро Возняк вручили Високому Гостеві квіти.

Жіночий хор школи Св. Йосафата під диригуванням Зорянни Шокалюк проспівав гимн до Св. Василія, пісні „Божа Мати", „Привіт вітчизні" і „Ранок настав". Молодий вік виконавців, свіжі ніжні голоси і мальовничі народні вбрання сприяли успіхові виступу.

Танцювальна група парохії Св. Андрія під керівництвом Івана Зенчака зі жвавим піднесенням і захватом виконала „Коломийку" і „Гопак". Соліст Юрій Оришкевич під фортепіяновий акомпаньямент Зорянни Шокалюк з великим почуттям виконав арію Андрія — „Владико неба і землі" з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака - Артемовського. Діти школи Св. Йосафата співали пісню „Мрія" англійською й українською мовами.

Чергова точка — фортепіянове сольо Ричарда Андрія Едварда Масного звернула на себе особливу увагу присутніх. Перед ними виступив син нашого заслуженого лікаря, молодий студент медицини, який виявив велику любов до музики і не абиякий хист у композиції та її виведенні у фортепіяновому творі „Прометей" власної композиції, основаному на Шевченковій поемі „Кавказ". На цьому концерті молодий автор уперше виконував прилюдно цей свій твір, що його він присвятив українському народові.

Автор майстерно відтворив окремі моменти першої частини поеми Шевченка за допомогою частих модуляційних змін, перемін темпа та динаміки від Андинте містеріозо до Аллеґро і Рубато, щоб таким чином урізноманітнити твір і надати композиції різнобарвного кольору. Перша частина твору зображує „Порядок з хаосу", лад, що постав стараннім Прометеєвого брата Епітетея.

Друга частина „Повість про сотворення людей" самим Прометеєм пов'язана з першою частиною повторенням головного мотиву. Слідує приспішення темпу і підсилення динаміки.

Третя частина ілюструє „Викрадення вогню", коли Прометей на горі Гіперіоні привласнив собі, вірніше не собі, а людськості, вогонь з Аполлоновоі сонячної колісниці. Тут автор впровадив новий мотив до композиції. „Маєстат Юпітера" відтворений наслідуванням зростаючої бурі. Покарання Прометея супроваджується також зміною настрою. Твір закінчується „засудом Прометея", відколи

Споконвіку Прометея
Там орел карає

і Шевченковим висловом надії на близьке звільнення прикутого до скелі Світлоносця.

Піяністичне виконання твору було на високому рівні з належно розвиненою технікою та вміло застосованою динамікою і було сприйняте слухачами захоплено.

Далі ще раз виступила танцювальна група парохії Св. Андрія з виконанням „Запорожця" і сольового танку „Чумака".

На закінчення виступив мішаний хор церкви Св. Андрія під диригуванням Михайла Кналпа, який проспівав „Під Твою милость" і „Возвесели раба Твоєго" Бортнянського та „Нині отпущаєши" Архангельського.

В кінці зі словом до присутніх звернувся Високопреосвященніший Митрополит Мирослав Любачівський. Він відзначив, що почуває себе в Клівленді, як у своєму домі, бо пробув у цьому місті 17 і півроку, або чверть свого життя. У своїй діяльності кожний священик чи єпископ має велику допомогу від Бога. Тому, як завжди, треба молитись, просити і Господь Бог вислухає прохання тих, хто звертається до Нього. Своє слово Владика виголошував двома мовами.

На прощання хор церкви Св. Андрія проспівав Владиці „Многая літа".

Успіхові концерту сприяла старанність виконавців і введення в програму нового, оригінального, вперше виконуваного твору, яким була композиція „Прометей".

проф. Ю. Григорій

Савдійський король...

(Закінгення зі стор. 1)

король відвідав Берлін. Під час привітальних церемоній у Шарльоттенбурзькому замку в Берліні король використав нагоду й виголосив промову. В ній він підкреслив безумовні права Західньої Німеччини до Берліну, висловивши надію, що раніше чи пізніше Берлін стане частиною Західньої Німеччини

Одже в цьому своєму виступі король висловив деякі думки, що викликали заклопотання серед його німецьких господарів. Він скритикував Захід, а в тому числі й Західню Німеччину за брак підтримки в напрямі „відзискання арабами влади над Єрусалимом" та висловив віру, "що святе місто Єрусалим колись знову належатиме до арабської території". Єрусалим є під сучасну пору інтеґральною частиною Ізраїля і тільки війна, вислідом якої була б тотальна поразка Ізраїля, могла б довести до його повороту у арабські руки.

Добра наукова...

(Закінчення зі стор. 2)

років буде вже роїтись перестарілими даними, але щоби це було постійне періодичне видання, яке у щораз нових накладах, чи додатках до першого накладу, справлятиме зроблені помилки та доповнюватиме текст найновішими статистичними й іншими актуальними даними.

Загалом — популярно званий „Пекус" — це добра наукова імпреза. Добре сталося, що її покликано до життя, добре сталося, що її рішено продовжувати і треба, щоби широкі кола українського громадянства знали, що український науковий світ активний, творчий, конструктивний і що, славити Господа, до великої більшости українських науковців знайшла вже дорогу ідея — потреби єдиного українського наукового фронту.

Замість квітів на свіжу могилу мого Односельчанина

бл. п.

СТЕПАНА КОЗІНЧУКА

складаю 25.00 долярів на Українські Студії в Гарварді.

•

Опечаленій Родині, складаю найсердечніші співчуття.

БОГДАН РОБАК з Родиною

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої, ніколи Незабутньої ДОНІ

бл. п.

МАРУСІ ГОРБАНЬ

(* 11. 15. 1957 — † 6. 29. 1975)

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
за спокій Її душі

в неділю, 29 червня 1980 р., о год. 9-ій ранку в церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо

Просимо Друзів і Подруг та Знайомих згадати Покійну в цей день в своїх молитвах.

КАТЕРИНА — мама
МИХАЙЛО — тато
АННА — сестра з чоловіком і дітьми

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Любого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

АНАТОЛЯ ТКАЧУКА

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

в суботу, 28 червня 1980 р., о год. 10 ранку
в українській католицькій церкві
Пресв. Діви Марії в Ню Бронсвік, Н. Дж.
80 Лівінґстон Авеню

Приятелів і Знайомих про молитви за Його душу та участь в Богослуженні, горем прибиті, просять:

дружина — МАРУСЯ
сини — БОГДАН І МИРОН
внуки — ХРИСТОФЕР І МИХАЙЛО
синова — АЛІСЯ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Дорогої

бл. п.

ГАЛИНИ ТЕМЧЕНКО

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всім, хто допомагав нам в тяжкому горю і смутку.

За волею Покійної, замість квітів, складаємо пожертву 250.00 дол. на Harvard Ukrainian Research Institute.

Муж — СЕМЕН
Сини — БОРИС, МАРКО

В глибокому жалю і смутку повідомляємо Членство Організації Державного Відродження України і ОУН, що дня 14-го червня 1980 року, відійшов у Вічність, по тяжкій хворобі, на 76-му році життя,

сл. п. д-р економічних наук

СЕРГІЙ КРОТЮК

член ПУН, голова 40-го Відділу ОДВУ, політичний в'язень польських тюрем, довголітній голова Господарської Ради при місцевій Станиці Пласту, активний член церковної управи УПЦ, відомий політичний і громадський діяч.

•

Вельмишановній Дружині Марії, висловлюємо наші глибокі співчуття.

40-ий ВІДДІЛ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ім. полк. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА в Денвер, Колорадо

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що 21 червня 1980 р., по важкій недузі, упокоївся в Бозі, на 63-му році життя, наш Дорогий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

МИКОЛА ГІСЬ

заступник голови Українського Народного Дому в Байоні, Н. Дж. та секретар 281-го Відділу Українського Народного Союзу в Байоні, народжений в селі Теплиці, повіт Ярослав, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена у похоронному заведенні Когута, в понеділок, 23-го червня, а ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 24-го червня 1980 року, о год. 9:30 ранком з церкви Пречистої Діви Марії при 25-ій вулиці в Байоні, Н. Дж.

Друзів і Знайомих просимо про молитви.

Вічна Йому Пам'ять!

Дружина — ІВАННА
Син — БОГДАН з дружиною РОЗАЛІЄЮ та сином ДЖОНАТОНОМ-МИКОЛОЮ
Донька — ЮЛІЯ

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ — ВІДДІЛ у ДЕТРОЙТІ

з глибоким жалем повідомляє Українське Громадянство і усе Членство, що 8-го червня 1980 року, після довгої і важкої недуги, відійшов у Вічність на 66-му році життя наш Дорогий ДРУГ

сл. п.

МИХАЙЛО ШАВАЛЮК

член ОУН на Рідних Землях, як також член ОУНз і Середовища ЗП УГВР на еміґрації, довголітній й активний член ОПВБУ в Детройті, учитель середніх шкіл на еміґрації, член багатьох громадських організацій, гарячий прихильник спорту, як також великий любитель природи.

ПОХОРОНИ Покійного відбулися дня 11-го червня 1980 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Детройті, на цвинтар св. Гедвика.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа і Члени Відділу

В глибокому смутку і жалю повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, а особливо Підгаєчан, що дня 21-го червня 1980 року — несподівано по короткій недузі відійшов у Вічність на 78-му році життя — наш найдорожчий БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

МИРОСЛАВ КУЧМА

народжений в Підгайцях, Україна, довголітній член міської Управи того ж міста, а в Ню Йорку рекордовий секретар Товариства „Дністер" 361-го Відділу УНС.

ПАНАХИДА — в понеділок, 23-го червня 1980 року о год. 8-ій вечором в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Схід 7 вул.

ПОХОРОН — у вівторок, 24-го червня 1980 року о год. 9:30 з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку.

Горем прибиті:

сестри — ПАРАСКЕВІЯ КУЧМА
КОРНЕЛІЯ КУЧМА
ОЛЕНА ЕЛИЇВ з мужем МИХАЙЛОМ
сестрінка — ДАРІЯ ЛЕСЬКІВ з мужем АЛЕКСАНДРОМ і дітьми УЛЯНОЮ та МАРКОМ
сестрінки — ВОЛОДИМИР ЕЛИЇВ з дружиною ОРИСЕЮ та донечкою АДРІЯННОЮ
РОСТИСЛАВ ЕЛИЇВ з дружиною МИХАЙЛИНОЮ
брат — ВОЛОДИМИР КУЧМА з родиною
братанки — МИРОСЛАВ КУЧМА з родиною
БОГДАН КУЧМА з родиною
всі три в Україні

Спільними силами до спільної мети

Вже від кількох років діє в Оттаві спільний комітет, який групує представників громадських організацій дев'ятьох національних груп з країн Центральних та Східної Европи: українців, білорусів, литовців, лотишів, естонців, поляків, чехів, словаків і мадярів.

Діючи під назвою Канадський Комітет Поневолених Народів Европи, комітет цей поставив своїм завданням впливати на наставлення канадського уряду до справ оборони людських та національних прав у країнах Східньої Европи, формувати опінію членів канадського парляменту до цих питань та поширення поміж канадським суспільством усіма доступними засобами інформації про порушування міжнародних договорів і зобов'язань Совєтським Союзом і його сателітами.

В основі постання та діяльности комітету лежить причина, що дотепер жадна національна канадська група, в тому числі і українці, на жаль, не спромоглася на те, щоб саме в столиці Канади існувала і діяла її крайова репрезентація, яка могла б мати кожночасний доступ до тих чинників в уряді, в парляменті та в інших урядових інституціях, які мають посередній чи безпосередній вплив на формування і ведення канадської політики відносно людських прав і національних питань на теренах під впливом Совєтського Союзу.

В переконанні, що постійні, скоординовані та реґулярні акції в Оттаві конечні і що вони часто базуються на особистих зв'язках чи на можливостях особистої присутности на відповідних нарадах, а не лише на принагідних меморандумах, спільний комітет рідко коли розголошував свою діяльність у пресі. Щобільше, діяльність комітету завжди ведеться з рамени дев'яти канадських національних груп в Оттаві та, як така, має кращі вигляди на успіх, як індивідуальні ініціятиви окремих груп.

На основі свого статуту спільний комітет кожного року відбуває свої річні загальні збори, на яких вибирає екзекутиву на біжучий рік. Кожного місяця відбуваються реґулярні сходини представників всіх національних груп. Від осени 1979 року головою екзекутиви комітету є Микола Світуха, заступником голови — М. Борочкі (мадяри) і секретарем Дж. Корвін (поляк).

До важливіших ініціятив спільного комітету в біжучій каденції слід зарахувати слідуючі, подані в хронологічному порядку:

Завдяки співпраці сенаторів Павла Юзика й А. МкДоналда, голови Канадської НАТО Парляментарної Асоціяції, члени комітету були запрошені до участи як офіційні обсерватори в пленарних нарадах 25-ої сесії НАТО, яка відбулася в Оттаві в жовтні 1979 року. Слід відзначити, що коли на нарадах деяких комісій були допущені інші представники, делегати комітету були єдиними неурядовими представниками на пленарних сесіях НАТО. В цей сам час комітет влаштував зустріч з обідом для одинадцяти дисидентів під проводом ген. Петра Григоренка, які прибули до Оттави свідчити перед підкомісією НАТО у справах вільного обміну інформаціями. В зустрічі взяли участь десиденти українці, литовці, вірмени і представники кримських татар.

У зв'язку з пропозицією сенатора С. Гайдаша створити в канадському парляменті окрему комісію у справах людських прав та фундаментальних свобід, спільний комітет звернувся до ряду сенаторів і послів з проханням про підтримку. Ця справа, на жаль, перепала в зв'язку з розв'язанням канадського парляменту та скликанням виборів.

У грудні минулого року комітет звернувся окремим листом до тодішнього міністра закордонних справ Канади Флори МакДоналд з проханням стати в обороні заарештованих українських дисидентів Юрія Литвина, батька й сина — Петра і Василя Січків, Василя Стрільцева, Миколи Горбаля та інших. В січні комітет відбув дві зустрічі з комітетом афганістанців для обговорення спільних виступів проти агресії Совєтського Союзу на Афганістан, брав участь у семінарі на цю тему в Карлтонському університеті та у маніфестації перед парляментом.

В останніх місяцях комітет вів листування в справі бойкоту Олімпійських Ігрищ у Москві з бюром прем'єра, з міністром закордонних справ М. МакҐвіґаном, з колишнім міністром Флорою МакДоналд, з президентом Олімпік Траст оф Канада та з іншими особами. Комітет є в контакті з кількома послами, які належать до т. зв. Парляментарної Гельсінкської Групи в справі підготовлень до недалекої Мадридської конференції для перевірки виконання Гельсінкських Угод.

Представники комітету взяли участь у переслуханнях естонського дисидента Юрія Ліни, які відбулися в парляменті з початком травня ц. р. Питання ролі канадської репрезентації на Мадридській конференції буде предметом дальшого обговорювання при запланованих зустрічах з різними членами Парляментарної Гельсінкської Групи в найближчому майбутньому.

Діяльність спільного комітету ні в чому не поменшує потреби, ані не звужує засягу виступів центральних репрезентацій окремих національних груп, а навпаки — їх доповнює і посилює. Комітет робить постійні старання інформувати окремі центральні репрезентації про свої почини та бути помічним там, де співпраця і координація дають надії на кращі успіхи для загального добра.

М. Світуха

Весняний концерт Школи українознавства в Нюарку-Ірвінґтоні

По кількох роках Школа українознавства в Нюарку - Ірвінґтоні відновила традицію весняних концертів, влаштовуваних виключно силами і працею її учнів і учительського складу. Програму готували протягом двох місяців всі кляси та індивідуальні учні, виконавці різних точок. Добре виконали монтажі: „Любій мамі" — перша і третя кляси; „Поклін Шевченкові" — друга кляса; „Ми бачили Україну" — четверта кляса; „На великдень, на соломі" — п'ята кляса; „Любіть Україну" — шоста кляса; „На Білій горі" — сьома кляса; „Привіт, Україно, Тобі" — восьма кляса. Особливо цікаво вийшла драматизація уривків повісти Ольги Кобилянської „В неділю рано зілля копала", що її поставила 11-та кляса на зразок телевізійної передачі.

Учителі — Д. Кравець, М. Бакало, Н. Гончаренко, Л. Ґенсьор, С. Боровик, Л. Крупа, Л. Павлович, Л. Ткач і О. Ліщинська, за допомогою І. Кононів, підготовляли монтажі під загальним керівництвом директора Школи українознавства Ю. Кисілевського.

Г. Леґедза, П. Іваницька, А. і А. Тершаковець — учасниці „Молодої Думки", під керівництвом проф. Л. Стругацького гарно відспівали декілька пісень. М. Дацківський і Н. Воронка успішно пописувалися сольоспівом: „Розпрягайте, хлопці, коні", „Верховина" і „Червона Рута".

А. Стусик виконав на бандурі „Сон" і „У полі могила". Гру на бандурі він вивчає у бандуриста В. Юркевича. О. Полянська відограла на арфі дві народні пісні: „Чоботи" і „Сонце низенько".

Дуже добрим був теж виступ з фортепіяновим сольо А. Шеґедина, учня 12-ої кляси УМІ — кляса Таїси Богданської, а саме: Довженка „Дума" і „Концертовий етюд" Ґодарда.

Вечір відбувся в неділю, 27-го квітня в ущерть виповненій батьками, учнями і гістьми великій залі Українського Народного Дому. Програму, яка тривала, із перервою посередині, дві і пів години, відкрив голова Т-ва „Рідна Школа" д-р Т. Шеґедин, декораціями зайнялись О. Стусик і Н. Буняк, касою — Д. Мостова і Б. Кучинський, а прозірками — Я. Ткач.

Треба тут підкреслити дуже позитивну сторінку такої імпрези. Учні Школи українознавства з великою охотою брали участь в підготовці і виконанні програми, цим підсумовуючи свої успіхи в школі. Батьки бачили в імпрезі досягнення своїх дітей, а громада мала доказ доцільности Школи українознавства.

В минулому такі концерти учнів ШУ припинилися через брак зацікавлення спільноти. Цього року реакція спільноти була значно позитивніша і щораз чулися голоси, що такі імпрези треба повторювати щороку, ними бо закріпиться прив'язання і спогади учнів про їхні роки, проведені у своєму гурті, та й закріпиться національну ідентичність.

Спасибіг учителям за вкладений великий труд.

Два тижні пізніше Школа українознавства добилася другого успіху: переведено тут іспит зрілости під керівництвом проф. Є. Федоренка. Це вже 21-ша матура в 30-річній історії цієї школи, яку склали сотні учнів. Школу роками вів сл. п. проф. К. Кисілевський, св. п. проф. Д. Горняткевич, потому — сім років проф. М. Чировський і тепер проф. Ю. Кисілевський.

Н. Н.

„Прометей" у Парижі

(Закінчення зі стор. 2)

ліка пішла подякувати хористам, солістам і диригентові за мистецьку насолоду, від концерту, якого шкода, що не взяли на телевізію. Тож спізнено оправдувалися ті, хто міг це зробити: „Ми ж не сподівалися, що цей хор буде такої високої музичної культури!".

На цьому зустріч із „Прометеєм" не закінчилася. Наступного дня вони всі прибули на Службу Божу до собору св. Володимира, а звідтам на Монтпарнаський цвинтар, де відправилася Панахида на могилі сл.п. Симона Петлюри. Після молебеня о. М. Левенця та прот. Михайла, „Прометей" відспівав „Журавлі", а хорист і вояк Американської армії відограв на трубці пластове „Ніч уже йде... тихо спить".

„Прометей" записав собі золотими буквами своє перебування у Парижі. Нам же залишилася на пам'ятку їхня гарна програмка з червоно-чорним Прометеєм, що приніс нам дрібку цього вогню, який він викрав злим богам...

Софія Наумович

ВПЛАТИ НА ВИДАННЯ ПОЕМИ-РОМАНУ „СВІДОК" ВАСИЛЯ БАРКИ

(за час від 1-го лютого до 30-го травня 1980 року, з доповненнями до першого списка за час до 31-го січня)

По 200.00 дол.: д-р Кравчук Роман і Наталія, Мельник Петро і Наталія, Пирський Михайло;

130.00 дол.: о. Шуст Ярослав;

по 100.00 дол.: Бойчук Богдан і Анна, Бойчук Микола, Воскобійник Галина, Гніздовський Яків, Громадська рада українського села в Глен Спей, д-р Гудзяк Олександер, Декайло Ігор і Любов, д-р Дудяк Степан, д-р Макарушка А. Б., Садовський Микола, д-р Саляк Василь і Рома, д-р Семків В. О., о. Скасків Богдан і Мирослава, д-р Стецьків Євген, Стирко Яків, Шавалюк Юрій, д-р Явний Володимир і Марія, 87 Відділ Союзу Українок;

по 80.00 дол.: д-р Бачинська М. О., д-р Врецьона Галина, Гусаківський Василь, Попель Надія, Соколик Оксана, Третяк Олег, д-р Шкільник Володимир;

75.00 дол.: д-р Сєрант Іван;

по 50.00 дол.: Костюк Юрій і Людмила, Ляхович Йосиф і Катерина, Наконечний Павло і Марія, Ховайло Осип і Юлія, Чорний Микола і Стефанія;

40.00 дол.: Демків Іван;

30.00 дол.: Джус Іванна;

по 25.00 дол.: Бохно Михайло, Головатий Михайло, Гірняк Богдан і Герта, д-р Зарицький Мирон, Довбуш Михайло і Юлія, інж. Дмитренко Данило і Ольга, Капій Маріян і Євгенія, Ліщинський Дем'ян, д-р Мигайчук Я., д-р Ничка Олександер й Іванна, Скасків Евгенія, Татунчак Омелян і Наталія, д-р Филипчак Борис, Черний Ігор і Алла;

по 20.00 дол.: д-р Осінчук Роман, Савицька Іванна, д-р Ткачук Богдан;

по 10.00 дол.: Андрієнко М., Бісик Олександер, Гринішак Б., Горішний Микола, д-р Дороцак С., Кульба Володимир, Крупка Роман і Елеонора, д-р Ларій Осип, д-р Ничай Степан, д-р Павлишин Юліян, Салямін Андрій і Ольга, Ткачук С., Філь Григорій, д-р Харкевич Мирослав, Чіраш В., Цимбал Тетяна, Шпонтак Михайло і Віра;

по 5.00 дол.: Багрій Василь, Ладанай Ст. і Л., проф. Шанковський Лев.

Виправляємо імена або прізвища тих жертводавців, що були неправильно подані у першому списку з 6-го травня.

має бути: Куровицька Евстахія, Кашуба Петро і Стефанія, Грицишин Андрій і Надія, Ровдич Самійло, Капчак Іван і Анна, Назаревич Гарри, Григорчук Михайло.

Якщо хтось з жертводавців завважить помилку в своєму імені чи прізвищі, просимо повідомити Діловий комітет фонду.

Пригадуємо, що ціна передплати за всі чотири томи „Свідка" становить 80 дол. Ми звернулися з проханням про допомогу до 2,500 осіб і будемо вдячні навіть за малі пожертви, які уможливлять завершення видання збірки.

Пожертви і передплати висилати на конто „Самопомочі" в Ню Йорку. Адреса:

Self Reliance, Acct. # 8907,
108 Second Ave., New York, NY 10003

Кураторія і Діловий комітет фонду

ДВІ АМЕРИКАНСЬКІ СТАЛЕВІ КОМПАНІЇ, Бетлегем Стіл Ко і Ріпаблік Стіл Корпорейшен, знову гасять деякі свої сталевовиплавні печі напостійно. Бетлегем Стіл гасить і замикає чотири печі в сталевому комплексі Спарровс Пойнт, Меріленд, а Ріпаблік замикає одну піч в Гадсден, Алабама. Інші печі можуть бути погашені тимчасово на декілька тижнів, або місяців.

БІЖУЧІ ФІНАНСОВІ ВТРАТИ і ще більший зріст втрат передбачають на близьке майбутнє майже всі американські летунські лінії, і тому розпочали поважне звільнення працюючих. Завдяки зниженню урядових регуляцій у 1978 році, викликали нові летунські лінії і збільшилася обслуга літаками різних нових міст. Це збільшило конкуренцію і знизило ціни, а в слід за цим — знизило прибутки. В деяких випадках конкуренція довела до цін нижче собівартости, і коли прийшла теперішня рецесія, фінансовий стан летунський компаній так погіршився, що звільнювання робітків стало загальним явищем.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПАВЛО БАСАРАБ, член УНС Відд. 131 ім. А. Шептицького в Чікаґо, помер 16 травня 1980 р. на 79-му р. життя. Нар. 1901 р. в Лісаку; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Анну, синів: Романа і Михайла в Чікаґо та Богдана в Україні та дочку Марію. Похорон відбувся 19 травня на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ІВАН ДУДЯК, член УНС Відд. 143 Т-ва Любов у Ґрейт Медовс, Н. Дж., помер 16-го травня 1980 року; членом УНС став у 1931 р. Залишив у смутку дочки: Емілію, Анну, Надію Зеновію та сина Евгена. Похорон вдбувся 19 травня 1980 р. на цвинтарі Пеквіст в Ґрейт Медовс.

Вічна Йому Пам'ять!
Анна О. Мандзюк, секр.

ГРИГОРІЙ ГАВРИЇЛ ДАЦКІВ, член УНС Відд. 106 св. Миколая в Чікаґо, Ілл., помер 1 червня 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 р. в с. Кривє (Радехів), Зах. Україна; членом УНС став у 1919 р. Залишив у смутку доньки: Емілію, Олю і Лорейн, 3 внуків, 9 правнуків і ближчу та дальшу родину в Америці і брата Михайла в Україні. Похорон відбувся 5 червня 1980 р. на цвинтарі Квін оф Гевен в Гілсайд, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ТАК БАГАТО ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ТАК МАЛО...

ЗВЕРНЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Зближаємося до закінчення першої половини цього 1980-го року та піврічних підсумків, від яких залежатиме наше плянування, а з цим і наша активність у другому півріччі.

У цьому конкретному випадку маємо на думці „Альманах УНС — 1980". На честь і славу наших передплатників треба сказати, що в цьому році відгомін на висилку тієї „книги року" був у кожному відношенні кращий, від такого в кількох попередніх роках. Це відноситься однаково, як до кількости тих, які відгукнулися, так і до суми, яку вони за цей альманах вплатили. Але все це ще далеке від того, що можна б уважати за задовільне та що заохочувало б до продовжування такої акції. Бо коли на висилку книжки відгукнеться заледви одна третя тих, що їм цю книжку вислано, то це навряд чи може заохочувати до продовжування такої акції. І йдеться тут не про якісь великі суми, але про кілька долярів, отже годі повірити, щоб дві третини читачів „Свободи" не могли на тих кілька долярів спромогтись.

Отже, треба припускати, що мається тут до діла радше з цілком нормальним і людським недоглядом, переоченням і подібним, що кожному може трапитись.

І тому ця наша пригадка. Прохаємо всіх тих наших передплатників, які одержали „Альманах УНС — 1980", і які досі ще не відгукнулись на цю висилку, щоб скористали із доданого до цього заклику формуляра, виповнили його та негайно переслали нам разом із заплатою за альманах та евентуальною пожертвою на пресовий фонд, яка буде з подякою потверджена на сторінках „Свободи".

Очевидно, цей наш заклик не відноситься до тих наших передплатників, які з різних причин не можуть собі позволити на заплату за альманих; їх прохаємо прийняти той альманах, як подарунок від УНСоюзу. Але ми не думаємо, що таких є аж дві треті частини наших передплатників.

Очікуємо вістки від Вас. Від цього бо, що від Вас очікуємо і що є так мало, може залежати так багато для всієї нашої громади!

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

Дата: ....

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ":

Ім'я і прізвище .... Ч. Відд. УНС

Address: No. Street City State Zip Code

В залученні пересилаю $ ....: (чеком □ або поштовим переказом □)

$7.50 — Альманах УНС 1980 р.;

$ .... Пресовий Фонд:

$ ....

ЗАМОВЛЕННЯ і ПЕРЕДПЛАТА НА *"THE UKRAINIAN WEEKLY"*

Просимо витяти, виповнити і разом з належною передплатою переслати до Адміністрації „Свободи":

"SVOBODA"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Дата ....

Передплата
річно для членів УНС — $5.00, для нечленів — $8.00

Прошу зарахувати мене до передплатників
THE UKRAINIAN WEEKLY

Ім'я і прізвище ....

Address: No Street City State Zip Code

Я є членом УНС. Відділ .... Я не є членом УНС □

Залучую (чеком □ грошовим переказом □)
мою річну передплату □

Передплата $ .... Пресовий Фонд $ ....